

P 15 – Predikce finanční tísně III

Rating a scoring

Kapitoly 9.1 a 9.1 „zeleného“ i „třešňového“ vydání

15.1 Rating

15.1.1 Základní pojmy a historie ratingu

- R. – a) standardní označení bonity ekonomických subjektů a současně i
b) standardní označení pravděpodobnosti, s jakou daný ekonomický subjekt dostojí svým závazkům resp.
standardní označení pravděpodobnosti, s jakou budou jednotlivé dluhové instrumenty splaceny.

To vše vede ke stavu, kdy:

- r. je považován za standardizovaný informační zdroj pro rozhodování investorů a
- získal obrovskou důvěru bank, investorů a regulačních orgánů (!!!???)

Jde o celosvětový standard oceňování rizik finančních obchodů a to:

- bankovních i na
- kapitálových trzích.

15.1 Rating

Pro současnost typické

špatná bonita dlužníků a
nedostatečná schopnost (bank) ocenit kreditní rizika

vedou k nárustu klasifikovaných (nedobytných) úvěrů v bankovních portfoliích.

To vedlo k novým doporučením pro výpočet kapitálové přiměřenosti, ve kterých nicméně **hraje rating i nadále podstatnou roli.**

Nejvýznamnější milníky historie ratingu:

1909 John Moody (USA) definuje koncept tří symbolů, dodnes používaný pro
definování bonity dlužných cenných papírů

1914 vznik první ratingové agentury Moody's Investors Service (MIS)

1915 založena historicky druhá ratingová agentura Standard&Poor's.

15.1 Rating

15.1.2 Poslání ratingu, trh ratingových operací, mechanismus využívání

R. analyzuje:

- a) fundamentální kvalitu daného ekonomického subjektu, resp.
- b) strukturu a fundamentální kvalitu daného emitovaného cenného papíru nebo jiného dluhu.

Nejvýznamnější ratingové agentury a jejich podíly na trhu (současný odhad):

Moody's Investors Service	40 %
Standard&Poor's	40 %
Fitch	16 %
Credit Rating	?
IBCA	?

Podíl ratingem hodnocených dluhových emisí:

1. USA 95 % (roční přírůstky na úrovni desítek procent)
2. Evropa 85 % (růst trhu nejrychlejší na světě)
3. Asie ?

15.1 Rating

Mechanismus využívání ratingu

- Obvykle je každá významná světová emise oceněna dvěma (nezávislými) hodnoceními r. agentur.
- Metodiky r. nejsou jednotné (standardizované).
- Nicméně i za tohoto stavu věcí existuje stále následující dohoda:
 - a) výstupy náročného hodnocení (ratingu) jsou jednoduché a velmi srozumitelné,
příčemž
 - b) Výstupy ratingu disponují maximální vypovídající schopností a objektivitou (!!!)

15.1 Rating

15.1.3 Základní typy ratingu

A) s důrazem na časový horizont

- a) výhledy (přiřazované k r. známkám při významných změnách)
- b) krátkodobý r. (do jednoho roku)
- c) dlouhodobý r. (pro závazky se splatností nad 1 rok).

B) podle typů hodnocených subjektů

- a) sovereign rating - suverénní rating států
- b) FSR rating (financial strength rating) - rating finanční síly bank
- c) CPA Rating (Claims Paying Ability Rating) – r. pojišťoven
- d) CRA Fond Scoring – **kvantitativní a dlouhodobé** hodnocení schopnosti fondů zhodnotit (bez velkých výkyvů) peníze investorů.

15.1 Rating

15.1.4 Kategorizace r. agentur a příklad systému hodnocení

Dnes jsou aktuální tři základní schémata dělení ratingových agentur:

- a) lokální – mezinárodní
- b) všeobecné – specializované
- c) agentury kooperující s emitenty – agentury využívající pouze veřejně dostupných dat

Příklad ratingových hodnocení: Tabulka 9.1.

15.1 Rating

Tabulka 9.1 – Příklady hodnocení ratingových agentur (výběr)

agentura a hodnocení		charakteristika stupně rizika	
Moody's		Standard & Poor's	
douho- dobé	krátco- dobé	douho- dobé	krátco- dobé
Investiční stupeň			
Aaa		AAA	Dlužník nejvyšší kvality – extrémně silná schopnost plnit finanční závazky.
Aa1		AA+	Silná schopnost plnit finanční závazky – malý rozdíl v porovnání a AAA
...	
Baa1		BBB+	Dostatečná schopnost plnit finanční závazky, konjunktura a okolí ji však mohou významně ovlivnit.
Baa2		BBB	
Baa3		BBB-	
....	
Spekulativní stupeň			
Ba1		BB+	Tato kategorie má spekulativní elementy – schopnost plnit závazky je zajištěna jen pokud je konjunkturální okolí stabilní.
Ba2		BB	
Ba3		BB-	
....	
....	

15.2 Scoring (ranking, interní rating)

Obecně a souhrnně označované jako **scoringové metody**.

Definují sice rovněž bonitu, ale s výraznými rozdíly proti ratingu.

Základní charakteristiky scoringu:

- a) kvantitativní hodnocení daného subjektu
- b) určen výhradně pro hodnocení subjektů (ne emise či půjčky)
- c) jednoduchý, průzračný a časově nenáročný mechanismus (do 1 týdne, proti cca 1-2 měsíce u ratingu)
- d) pro krátkodobé a standardní obchody
- e) vychází ze čtyř hlavních skupin či oblastí ukazatelů
 - likvidity
 - rentability
 - zadluženosti a
 - využívání aktiv (aktivity).